

ikke Hensigten fra nogen Side, heller ikke fra den højtærede Ministers Side, at ville forbyde Afdragshandler, men det, man vil, er at begrænse Misbrugene derved, saavidt det staar i Lovgivningsmagtens Haand. Det kan jo nemlig ikke nægtes, at der er store Misbrug forbundne med Afdragshandler. Det er det, der gør, at der for os alle er noget odøst, noget mistænkeligt ved Udtrykket „Afdragforretning“. Hvis man paa et Skilt finder en Handelsforretning betegnet saaledes, som Tilfældet ogsaa er her i Byen, tænker man straks paa noget i Lighed med Lager eller saadan noget, der er noget daarligt ved. Hvad er det da der er i Vejen med disse Afdragshandler? Hvad er det, der gør, at man ser skævt til dem? Det kan i og for sig jo ikke være det Formaal at lette Smaaafvold Anskaffelsen af Ting, thi det er jo kun godt. Hvad er det da, der er galt, hvori ligger Misbruget? Ja, det ligger jo først og fremmest dert, at Køberen faar Tingen saa uforholdsmæssigt dyrt; der kan være forskellige Meninger om, hvor meget dyrere man maa købe en Ting, naar man køber den paa Afbetaling, end naar man køber den pr. kontant, men at den betales dyrere, meget dyrere, ja, uforholdsmæssigt meget dyrere, det er dog vist noget, de fleste ere enige om. Det kan være vanskeligt maaste at faa de Herrer Fabrikanter til at indrømme det, men det er vist en saa notorisk Ting, at man ikke behøver at strides videre derom. Jeg har set i de vidtløftige Forhandlinger, der ere førte om dette Spørgsmaal i Tyskland paa de tusse „Juristentage“ i de Betænkninger, der ere afgivne, at det blandt andet er fremhævet fra Berlin som en Erfaring, der der gøres særlig med Hensyn til Symaskiner, at naar en saadans Værdi pr. kontant er 110 Mark, sælges den paa Afbetaling for 160 Mark, det vil altsaa sige, at der lægges 50 pCt. paa, og over en Bank tror jeg ikke, at det er for meget sagt, at det gennemgaaende vil være den Overpris, som en handlende beregner sig, naar han sælger paa Afbetaling fremfor, naar han kan faa Pengene kontant. At han maa have mere paa Afbetaling end pr. kontant, er en Selvfølge, thi han løber en langt større Risiko, og han taber ogsaa Rente ved ikke at faa Pengene straks, det er klart. Men naturligvis, hvor meget han med Føje kan tage, og hvor Grænsen da er mellem dette og det man kan kalde Lager eller hvad man nu vil kalde det — det kan der jo være Tvivl om. Men det er en Hovedmangel ved al Afdragshandel, den ofte ublu Pris, som den fattige kommer til at betale. Det fremhæves i disse Forhandlin-

ger fra Tyskland af en Dommer fra Berlin, at man for øvrigt ikke maa se for skævt til Afdragshandler i den Anledning, det er et Princip, som jo selve Staten ikke er fri for at følge; den tager ogsaa meget mere af den fattige Mand forholdsvis end af den velhavende, og Forfatteren opregner da mangfoldige Eksempler fra Retsgebyrernes Omraade, hvorledes man i store Sager betale forholdsvis meget mindre i Retsgebyr end i de smaa. Og fra Skattelovene, ogsaa her i Danmark kende vi jo det Princip meget godt, idet f. Eks. Bægttolden rammer Varen efter dens Vægt og derfor netop ogsaa den billigere Vare, som den fattige Mand skal have, langt haarbere end den Vare, den rige skal have. Dette skal jeg naturligvis ikke komme nærmere ind paa her. Jeg anfører det kun, fordi det forekommer mig, at det er noget, man maa have i Grindring her, inden man dømmer Afdragshandlerne for strængt, naar de tage mere af den fattige — men derfor ganske vist ogsaa tit mindre solvente — Mand end af den rige. Det var den første af de Mangler, der klæber ved Afdragshandler. Den anden er, at Varen jo ofte bliver slettere, at det er slettere Varer, man faar paa Afbetaling end ved at købe pr. kontant. Det kan ikke nægtes, at det er vist desværre saa. Jeg mener nu, at dette er de to værste Ting, der klæber ved Afdragshandler, dette at man betaler Tingene saa uforholdsmæssigt dyrt, og at man saa endda ofte risikerer at faa daarlige Ting, thi det rammer saavel den prompte som den forsømmelige Betaler. For det tredje klæber der ved Afdragshandler den Mangel, at den i Regelen formes saaledes, at Sælgeren forbeholder sig Ejendomsretten, indtil alle Afdragene ere betalte. Han sælger nok Tingen og overleverer den til Køberen, men forbeholder sig Ejendomsretten. Det kan træde frem i denne Form; det kan ogsaa træde frem i den Form, at han kun overlader Køberen Tingen paa Lejekontrakt, saa bliver hans Ejendomsret endnu stærkere betonet, men Virkningen bliver den samme, den nemlig, at i det Øjeblik, Køberen ikke prompte og nøjagtig opfylder sin Forpligtelse, kan Sælgeren tage Tingen tilbage som sin Ejendom, og saa har Køberen tabt alt, hvad han har betalt derpaa. Det kan ikke nægtes, at derigennem er Døren aabnet vidt for Misbrug. Det kan hændes, at en Møbelhandler, en Maskinhandler, naar Køberen har betalt det meste af, hvad han skal betale — man kan jo tænke sig det Tilfælde, at han har betalt det hele paa det sidste lille Afdrag nær — saa, netop fordi han ser, at han kan tjene saa meget mere derved, benytter sig af en nok saa kort Udeblivelse med